

na številna vprašanja smo se obrnili na dobrega pravnika, ki nam je tole napisal: „Z ozirom na dr. Fetichevo opazilo za „Jugoslavijo“ ni treba nobeni stranki, katere ni podpisala izjave za beograjsko zavarovalnico „Jugoslavija“, plačati, ker graška „Wechelschitz“ ni imela pravice brez vednosti zavarovancev isto oddati kakor drugi zavarovalnici, kajti „Graška“ bi bila lahko oddala svoje zavarovance tudi najslabši zavarovalnici. „Graška“ ima pač pravico odstopiti svoje pravice in dolžnosti kakor drugi zavarovalnici, nikakor pa ne pravice ter dolžnosti, katere ima stranka. Paziti je torej, če „Jugoslavija“ ali morda celo „Graška“ foži, da se napravi pravočasno pri sodnji upor proti plačilnemu povellju.“ — Zaupnike pozivamo na grečo ljudem na roko, da jih obvarujejo pred židovsko-nemško vsiljivostjo. Slovenci imamo itak svoje domače slovensko krščansko zavarovalnico, t. j.: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. Pejsanica o zavarovanju daje tudi tajništvo Kmetijske zveze v Mariboru in zastopniki Vzajemne po posameznih krajih.

t Birmovanje. Prevzvišeni vladiki odpojuje jutri v ptujski dekanski delni zakrament sv. birmo: V soboto, na god obiskanja Marije device, dne 2. julija, na Hajdinu; v nedeljo pri Sv. Turiju na Ptuj; v ponedeljek pri Sv. Petru-Pavlu v Ptuj; torek pri Sv. Urbanu; v sredo pri Sv. Marku; v četrtek pri Sv. Marjeti niže Ptuja; in v petek pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah.

t Na drž. gimnaziji v Mariboru bodo sprejmani izpiti za I. razred šolskega leta 1921/22 dne 2. julija od 10. ure dalje. Vpisovanje za te izpite bo dne 1. julija od 10. do 12. ure ter dne 2. julija od 8. do 9. ure. Zunanji morajo vpisne listine (rojstni list in zadnje šolsko izpričevalo) vposlati po pošti na gimnazijsko ravnateljstvo do 1. julija in nato priti naravnost k izpitu dne 2. julija. — Priglasijo naj se le dobro razviti in dobro pripravljene učenci. V jesenskem roku bodo izpiti dne 12. septembra.

t Zastuzen zupan. Iz Smartna ob Palcu se nam poroča: V naši občini je bil izvoljen za župana Martin Steblovnik, versko in narodno zaveden mož in vreden naslednik bivšega župana Martina Pirtovšek. Bivši župan je bil 6 let občinski odbornik, 18 let županov namestnik in dolgo vrsto 26 let naš župan. V tej dolgi dobi si je bivši župan Martin Pirtovšek stekel za našo občino neprecenljivih zaslug. Občinsko premoženje je oskrboval bolj skrbno, kakor lastno. Skozi 14 let je gospodaril z 20% občinskih doklad in je se prihranil 5000 K denarja. Njegov za zastupa je bila, da se je razširila naša ljudska šola, po njegovi zaslugi se je postavilo novo župniško gospodarsko poslopije, svinjski hlevi in kozelec in vse to za 12.000 K, kar bi danes stalo že 100 tisoč K. Razširil je tudi pokopališče v Goranjah in v Smartnu. Za svojo osebo ni iskal nobene časti. Bivši župan je bil pravi mož na pravem mestu, vsa čast mu in prisrčna zahvala od vseh občanov!

t Smrtno ponesrečil. Dne 10. jun. se je smrtno ponesrečil 36letni kmet Janez Zupan iz Praprotna vasi (Trbovlje). Peljal se je na praznem vozu, misleč iti po krmo za živino. Ko se je imel spustiti po klanec navzdol, se mu hipoma konj splaši, voz se prevrne in tako vleče nesrečneža s sabo po kamenju, zlomila se mu je noga, hudo je bil tudi po životu poškodovan. Drugi dan so ga peljali v Ljubljano v deželno bolnišnico, kjer je pa v par dneh umrl. Ranjki je bil vedno navdušen pristaš SLS, vsepovsod spoštovan več let je bil tudi vjetnik v Rusiji. Ko je prišel domov, mu je oče izročil lepo kmetljo, nakar si je potkal pridno tovarišico, s katero sta bila komaj 2 leti skupaj. Dragi Janez, na svidenje nad zverdami!

t Prošnja. Dne 21. m. je v Ptuj v Dravi ponesrečil 18letni trgovski učenec v trgovini bratov Slavič, Viktor Mastnak iz Celja. S čolnom je prišel v vrtinec in izgubil v valovih. Bil je sredne postave, po obrazu je imel solčne pege, na sebi je imel le plavalne hlače. Prosi se vsakdo, kdor bi njegovo truplo našel naj to najkrajšim potom, če je mogoče brzojavno naznani na naslov

njegovega očeta: Ivan Mastnak, trgovec in krojaški mojster, Celje, Kralja Petra cesta 15. Zagotovljena je nagrada.

t V srce je zabodel svojo ženo s kuhinjskim nožem Alojzij Tomazin 24. t. m. na ljubljanskem potu. Morilec je pri pogledu na mrtvo ženo sunil se sebe z nožem v prsa, a ti sunki niso nevarni in bo okrevl. Tomazin je zabodel smrtno svojo ženo radi ljubosumnosti.

t Na dvoje je prerezal brzovlak v Hočah pri Mariboru hlapca graščine Haus am Bacher Ivana Bauer, ki se je sam vrغل pod vlak, ki je bil v popolnem diru.

t Sneg so imeli sedaj koncem junija po nekaterih krajih Bosne in v Srbiji krog Kopravnika.

t Skoda, katero je napravila zadnja poveljen v Bosni, znaša 100 milijonov D.

t O našem regentu pišejo listi, da je gotovo, da bo vzel za ženo edino hčerko angleškega kralja, princezino Mary.

t Srbi so izgubili za časa vojne 365.164 mrtvih in med temi 3.798 oficirjev. Na vojnih ujetnikih je izgubila Srbija okroglo 150.000 mož. Skupna izguba Srbije na živini v vojni znaša: 104.390 konj, 115.668 volov, 8.171 mul, 5.230 oslov.

t Bivši cesar Karol se vedno deli odlikovanja. Madžarski grof Apponyi se je klatil pred nedavnim časom po Švici, kjer biva bivši cesar Karol, katerega je grof posetil. Karol je grofa v znak hvalečnosti, ker ga je obiskal v prognanstvu, odlikoval s prejšnjim avstrijskim najvišjim repom »zlatega runa«, katerega so nosili samo člani avstrijske cesarske hiše. Časopisje je sedaj rado vedno: Kedar in kje bo smel madžarski grof v novih državah prepovedano staroavstrijsko odlikovanje.

t Kakšna usoda je doletela nemško podmornico »Deutschland«? Kakor znan, so v dobi vojne od vseh strani na morju zaprti Nemci zgradili veliko podmorno ladjo »Deutschland«, ki je prevažala razne sirovine Nemcem iz Amerike in seve plula iz strahu pred Angliji in Francozi globoko pod vodo. To nemško podmornico so porabili sedaj Francozi kot cilj pri topniškem manevru in jo je zadela usoda, da si bo odpočila za vedno na dnu morja.

t Preizkuševalec postenosti. Nedavno je neki časnikar v Parizu napravil čuden preizkus. V raznih pariških predmestjih je spustil iz žepa na ulico usnjato denarnico, v kateri se je nahajalo 50 frankov. Prva, ki je pobrala denarnico, je bila zelo fino oblečena gospa. Hitro je pogledala okoli sebe, nato pa je denarnico skrila. V tem trenutku se je obrnil novinar k njej ter ji rekel: »Vi ste nekaj našli, to je moje!« Gospa se je mrmrljaje oprostila, denarnico pa mu je vrnila. Ta poizkus je napravil novinar na mnogoterih mestih, toda moral je ugotoviti, da ga nihče ni opozoril, da je zgubil denarnico, pač pa je vsak poizkusil podzati najdeni denar. S to čudno preizkušnjo je hotel dokazati, da se poštenost Parizanom polagoma odtuja.

t Velikanske povodnji so imeli v okolici japonskega glavnega mesta Tokio. Narasla voda je odnesla 22 vasi in 2000 oseb je utonilo.

t Ljudskošolska mladina v Vojniku uprizori dne 3. julija t. l. ob 16. uri v posojilniški dvorani tri pravnične igre, katere čisti prebitek je namenjen nakupu šolskih potrebščin za uboge učence. Prijatelji mladine! Pridite!

t Za Kmetako zvezo so darovali gostje na gostiji Jakoba Marin in gspdc. Marije Urbas v Rušah—Selnici 300 K. Bog plačuj! Mladi par Bog blagoslovi!

Gospodarstvo.

g Čehoslovaška in naša vina. Pred vojno se je uvažalo v kraje sedanje Čehoslovske republike ponajveč avstrijska in madžarska vina. Vina potrebuje Čehoslovaška mnogo, letno okoli 2 milj. 187.000 hl, proizvajajo pa ga jedva 537.000 hl, torej uvažajo Čehoslovaki tri četrtine skupne potrebe. Na českih vinskih trgih so dalmatinska vina najbolj znana.

g Izvozna carina na živino. Kakar je razvidno iz beograjskih »Službenih Novin«, je sedanja vlada, v kateri sedi samostojni minister Pucelj, spremenila izvožno tarifo takole: Za konje in kobile belgijske in norijske rase) stare preko 3 leta, od komada 400 din. Za žrebata iste rase 200 din. Za konje in kobile vseh ostalih pasem se bo plačevalo 250 din. Goveda

in bivoli: 1. za živo govedo 250 din. od komada. 2. Za zaklano in očiščeno 200 din. od komada. Svinje: 1. Do 50 kg žive teže je izvoz svoboden, preko 50 kg žive teže se bo plačevalo 100 din od komada. 2. Od zaklanih svinj in svežega svinjskega mesa se bo računalo od vsakih 100 kg 50 din. izvozne carine. Iz vsega tega je razvidno, da bo izvoz živine kljub nekoliko znižani ceni vsekakor zelo omejen in radi tega ne bo še kmalu pričakovati naraščanja živinskih cen v naših krajih. Blagoslov samostojnega »pehanja« za blagor kmetijskega ljudstva!

g Kako je z izvozom toplokrvnih konj? Generalna direkcija carin objavlja, da je dovoljen izvoz samo 3000 toplokrvnih konj. »Kmetijski list« pa laže in farba svoje čitatelje s 5000 konji. Resnica je ta, da je dovoljen vsakupni izvoz 5000 konj, od katerih je pa 2000 mrzlokrvnih konj določenih že za Grško. Razentega se mora po odredbi ministrskega finančnega odbora v svrhu izvoza konj vložiti prošnje pri Generalni direkciji carin v Beogradu. Izvoz je torej dovoljen le po prehodni odobritvi generalne direkcije. Da se v Beogradu nikomur in v nobeni zadevi ne mudi, je znana stvar. Centralistično uradovanje, ki je žalibog — pulzevo, bo tudi v tem oziru zelo škodovalo izvozu naših konj.

g Na mariborski svinjski sejem 24. junija 1921 se je pripeljalo 146 ščetinarjev in 3 koze. Cene so bile sledeče: Plemenake svinje za 1 kg zive teže K 24— do 26—, polpitane teže 26—, mladi prašiči 6—8 tednov komad 200—400—, mladi prašiči 3 mesece 600 do 800—, mladi prašiči 6 mesece 900 do 1300— K. Koze so bile komad po 450— do 500— K. Kupčija je bila precej živahna.

g Mariborski trg je bil v soboto 25. junija zelo dobro obiskan ter živahen. Kmetje iz Dravskega polja so pripeljali okoli 30 vozov krompirja, med temi kakih 10 vozov starega, ostalo pa že nove letine. Star krompir so prodajali po 16—20 K merico, t. j. 2 K 1 kilogram; nov krompir 20—24 K merico ali 3 K 1 kilogram. Špetarjev je bilo malo. Ob 9. uri so že vsi prodali ves sploh in meso. Cena špetu 44—46 K 1 kg, meso 32 K; Mesarji so prodajali govele meso po 22 do 24 K, telečje 16 do 18 K, jetro 16 K, pljuča 12 K, srce 18 do 20 K, želodec 8 K, vampi 8 K. — Perutnine je bilo nad 1000 komadov. Cena piške 40 do 60 K par, goska 60 do 100 K 1 komad, race 50 do 60 K, kozlički 100 do 200 K, domači zajci, 20 do 60 kron. — Bučno olje 44 K 1 liter. — Zrnje: pšenica 3 K 1 liter, ječmen, ajda, oves, bela koruza 4 K, rumena koruza, fižol 5 K, rž 6 K, proso 7 K. Razno: gobe 1 K komad, črnice 4 do 5 K liter, laško grozdje 10 do 12 K, maline 12 do 14 K, glavna solata komad 1 K, kumarec komad po 3, 6, 20, 30 K, zluščeni vrtni grah 24 K liter, jajca 3 K komad, jabolka 1 do 2 kroni, kisle zelje krožnik 1 K, črašnje liter 5 K, kilogram 8 K.

t Cene poljskim pridelkom. Kljub deževju zadnjih dni kaže letina v žitno bogatih krajih Vojvodine in Banata dobro. Cene pšenici so 1050—1060, koruza za mlin 520—520 K. V Somboru rastejo cene poljskim pridelkom. Pšenica je po 1070—1080, koruza 420—430 K, oves 530—540 K.

g Cene za živila v Avstriji. V Avstriji stane 1 kg: moka 80 K, kruha 34 K, riza 63 K, sladkorja 190 K, govedine 266 K, teletine 271 K, svinjetine 284 K, masti 280, klobas 280 K, olja 215 K, masla 330 K, krompirja 8 K; 1 jajce 12 K, liter mleka 35 K, liter vina 120 K in liter piva 17 K.

g Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zlatcu je bilo popraševanje po hmelju malenkostno. Cene za tamošnji hmelj so se gibale med 2050 — 2200 kron za 50 kg. Poljski hmelj prvovrstne kakovosti so kupovali po 1800 kron za 50 kg. Po drugem tujem hmelju ni bilo popraševanja. Hladno in mokro vreme v preteklem tednu je hmeljskim nasadom zelo škodovalo.

g Lesne cene. Trenotno je v naši državi popraševanje po lesu malenkostno. Lesa se več proizvajajo, nego se ga uporablja, vsled česar so zaloge lesa polne. Za otesani les v navadni dobri se plačuje po 700 K za kubni meter. Za deske za zaboje pla-

čujejo kubni meter po 1250 K, komad bukovega praga plačujejo po 65 kron. K. Kubni meter bukovih drv, postavljenih na vagon od nakladalne postaje plačujejo po 150 K. Lesne cene v Sloveniji so mnogo višje nego v hrvatskih in srbskih pokrajinah.

g O znatnem padanju cen nam prihajajo poročila iz Italije in Čehoslovaške, odkoder smo tudi navezani tudi mi na uvoz raznega blaga. Osobito padajo v ravnokar omenjenih državah cene blagu za obleke, ker se je razvila trgovska konkurenca, zaloge so polne blaga, a odjemalci ne kupujejo veliko, ker čakajo, da bo blago od dne do dne se cenejše. Padanje cen blaga za obleke je opaziti tudi pri nas, ta padee pa bo tem večji, ako bodo padle cene v Italiji in osobito v Čehoslovaški, ki nas zalaga z blagom za obleke.

Mestni drobiž. Veljavnost drobiža mestne občine Maribor preneha s 30. junijem 1921. Mestna blagajna bo zamenjala drobiž od 1. do 8. julija 1021 med uradnimi urami, nakar se opozarja občinstvo s pripombo, da se po tem roku ne bo več oziralo na nobeno prošnjo.

g Vrednost denarja. Ameriški dolarja stane 140³/₄ — 141¹/₂ naših kron. Za 100 nemških mark je plačati 212—213, za 100 češkoslovaških kron 198, za 100 avstrijskih kron 22¹/₂ in za 100 laških lir 710 — 712 jugoslovanskih kron.

Dopisi.

Sv. Primož na Pohorju. Dne 20. junija nam je nemila smrt ugrabila iz naše srede veleposestnika Mihaela Ladnika lastnika pd. Ladinikove in Plazove kmetije v najlepši moški dobi 46 let. Vzoren in razumen gospodar za pušča krasno urejeno posestvo, žalibog brez potomstva, ker je še bil neoženjen. Bli je zaveden in vedno zvest somišljenik SLS kakor njegov brat Anton pd. Rebernik. Blag spomin njegovi duši!

Mozirje. Dne 19. junija je prevz. knezoškof obiskal našo župnijo in delil pri nas zakrament sv. birmo. Ob prihodu so ga pozdravljali maji, slavoloki, zastave in pokanje topičev. Žalibog je bilo vreme deževno. Vendar se je nabralo že ob sprejemu v soboto mnogo ljudstva. Prevzvišenega so pozdravili gg.: komisar, trški in okoliški župan, upok. nadučitelj Praprotnik in ena solarica; zvečer so priredili cerkv. pevci podoknico. Birmanih je bilo 329 otrok.

St. Jurj ob Taboru. Naš dični samostojnež Plavšak in njegov oproda Siatinšek sta bila 18. junija obsojena na 500 K in poravnava vseh stroškov Zakaj pa? Zato ker sta pred občinskimi volitvami raznašala laži, da je bivši občinski odbor odtegoval od vojnih podpor po 5%. Samostojneži so pri občinskih volitvah pri nas zmagali največ s to lažjo, ki so jo širili tudi na posebnih lepkih. Toda laž ima kratke noge! St. Jurjani! Ali zapušte občinsko gospodarstvo stranki, ki si je z lažjo in sodnijsko dokazano tatvino dobrega imena priglajfala večino v občinskem odboru?

Novejše.

Napad na regenta Aleksandra. Ob sklepu uredništva nam javljajo iz Beograda, da je včeraj, 29. junija dopoldne regent Aleksander prisegel na ustavo. Ko se je vračal od prisega, je vrغل iz visoke hiše nek komunist bomb. Aleksandru se prav nič ni zgodilo, napadla pa je ranjenih kakih 10 oseb. Padelca so prijeli.

Ražiču se je vendar le posrečilo, da je potem političnih kupci na račun davkoplačevalcev z mešetari za centralistično ustavo pri glasovanju na Vidovo dne 28. t. m. — večino glasov vladnih strank. Ustava je torej sprejeta in tudi regent je že prisegel na njo. Glavno zaslug, da smo Slovenci prodani centralizmu, da smo izgubili upravno samostojnost, imajo liberalci in izdajalci kmetijskega stanu — samostojneži. Samouprava je začasno pokopana in naš kmet bo čutil samostojni blagoslov centralizma v se večji davkih in pri vsem plačevanju ne bo imel nikjer besede. Na Vidov dan v leju 1921 so prodali zastopniki kmeta (samostojneži) slovensko avtonomijo, prodali pa tudi ljudsko voljo in besedo na vodilnih mestih za — izvoznice.